

zapora krčmarjem, kateri čez mero prodajo pijače gostom in so tako v pri vrsti krivi pijanosti. Vidi se tudi, da ta deželna postava nekoliko pomaga. Pijancev se ve da ne bo preobrnila nobena postava, ampak doseže se toliko, da se pijančevanje ne širi in da bo morebiti drug rod one dežele treznejši, premožnejši, da se bodo stran preseljevale pijavke judovske, vse to v srečo deželi.

Žalibog, ta postava za zdaj velja samo za Galicijo, pa upamo, da si bodo enako postavo sklenile tudi druge dežele, ako se bode kuga žganja še dalje tako širila.

Tudi v državnem zboru preteklo leto sklenjena postava, katera naklada žganjetočnikom prav visok davek, bo morebiti imela nekoliko dobrega vpliva, ker gotovo marsikaterega zapeljala je prilika, da je postal pijanec, ker je vsled nove postave mnogo manj žganjarij, bo tudi manj prilike, tedaj upajmo, da tudi manj pijancev.

Prav velike važnosti pa je napredek v kemiji, katerega objavlja prof. E. Winkelhofer. Najnovejše iznajdbe v analistični kemiji podajajo nam sredstva, s katerimi se popolnem zanesljivo dokaže hud strup v žganji, razun družih posebno hud strup z imenom „Amylalkohol“, čegar vžitek povzroči pečenje v ustih, vročino glave, bljuvanje, bolečino glave in dušenje. Prav malo tega strupa napravi pijanost. Ni še skušenj do zdaj, koliko splošnih zdravstvenih nasledkov ima vzrok v žganji in koliko v strupu,

ki je v žganji; sme se pa trditi, da so v prvi vrsti škodljivi zdravju omenjeni strupi (Propyl-, Isobutyl- in Amyl-Alkohol).

Onih strupov je v žganji tem več, čem manj je očiščeno onih oljnatih delov, ki se sploh imenujejo „Fusel“.

Kemične skušnje podajajo nam pa danes sredstva, s katerimi se more s posebno natančnostjo dokazati tudi $\frac{1}{10.000}$ del teže onega strupa med žganjem.

Ako je tedaj pri 9999 težnih delih le en sam del onega oljnatega strupa vmes, kemija ga najde.

To dokazovanje samo na sebi sicer nima za splošnost posebnega pomena, tako malo kakor dokazovanje, da je „nikotin“, strup v tabaku, hud strup, in da tudi tako priljubljena kava ni brez strupa, in marsikdo bo ugovarjal, da je največ strupa v apotekah, in vendar nam ga zdravniki podajajo vsak dan.

Pri žganji je druga. Pri njem vidimo vsi grozne, za človeštvo pogubne nasledke, in vsi ljudoljubi borijo se zoper to kugo. Zdaj pa nam je kemija podala sredstvo, v žganji dokazati celó mali del zeló hudega strupa, in v tem je ljudskim zastopom in vladi dana prilika, prepovedati in zabraniti prodajo one vrste najškodlivejših žganj, v katerih se nahaja gotov del imenovanega strupa. δ. π.

Prešič Poland - China.

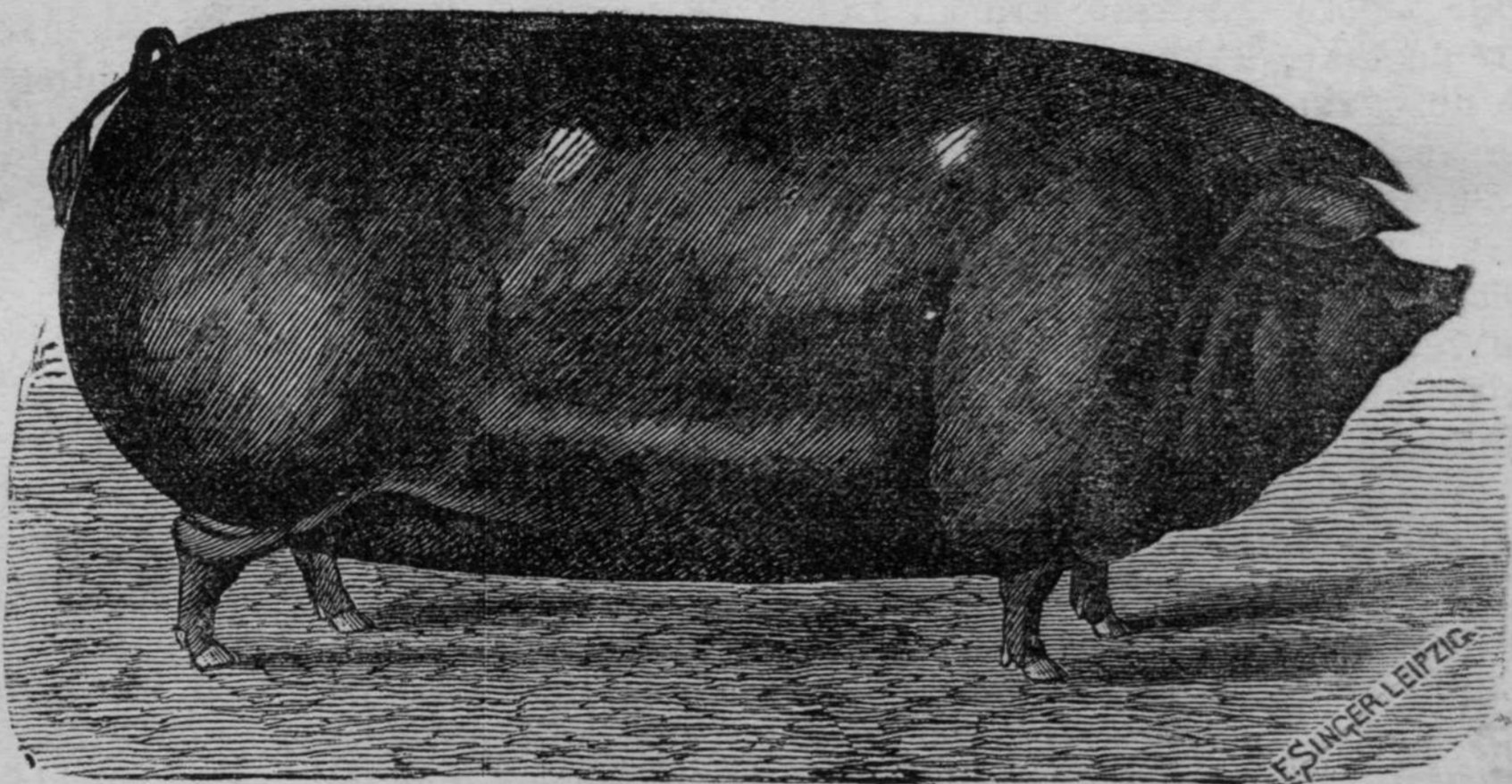
To za pitanje posebno priporočano pleme prešičev vpeljal je iz Amerike prvi A. Wittekind v Borstel-u v Šlesvik-Holsteinskem.

Akoravno bi se k nam to pleme zdaj le z neprimerno velikimi stroški moglo dobiti, vendar je zanimivo tudi to novost poznati, in, kedar je prilika, poskusiti, ker slovenski gospodar poleg govedi skupi za prešiče še največ denarja.

Leta 1879. dobil je Wittekind prvi par, mrjasca in svinjo tega plemena iz Amerike. Drug par naročil si je leta 1880., pa od družega tamošnjega živinorejca, da bi ne imel sorodnih žival. Leta 1881. naročil si je štirikrat skupaj 3 mrjasce in 5 svinj. Leta 1882. pa je nakupil dva mrjasca in 6 svinj, ki so bili vpeljani iz Amerike, in eno doma izrejeno svinjo istega plemena z nekoliko mladiči.

To pleme prešičev je, kakor podoba kaže, črne barve z nekaj belimi lisami, ima tanka viseča ušesa, kratko, široko glavo, je šibkih kosti, ki so pa vendar dosti krepke nositi mnogokrat velikansk život. Odlikujejo se ti prešiči posebno po nenavadno šibkih nogah, pa so vkljub temu urni in lahko hodijo.

Po skušnjah imenovanega gospodarja se to pleme

prešičev lahko spita v vsaki starosti in se s prav tisto pičo več priredi pri njem, kakor pri družih plemenskih, in to enako gledé masti in mesa. To pleme je zeló mirno in ubogljivo in se mu tudi mrzlo podnebje dobro prilaga. Kakor zdaj strokovnjaki trdijo, bo to pleme prešičev spodrinilo vsa druga plemena enako, kakor se je to zgodilo v zapadnih deželah severnih združenih držav, kakor hitro se bode moglo pri nas zarediti.

„W. L. Z.“

Kmetijska družba kranjska in njen glavni odbor.

Česar človek ne vé, tega za-nj ni, in ako nepodučen hoče govoriti o neznani mu reči, se bo večidel motil; takim ljudem latinec svetuje: „si tacuisses...“ „ako bi bil molčal, ostal bi bil moder“.

Enako so si mislili oni, katerim je bolj ali manj znano dosedanje delovanje kmetijske družbe kranjske, njenega glavnega odbora in v njem v prvi vrsti družbenega tajnika, nedosegljivega dr. Bleiweisa, ko so čuli

nekatero po vsem neopravičene, čisto neutemeljene obsojbe tega delovanja.

Nobeno delo človekovo sicer ni popolno, vsako ima pomanjkljivosti in napake, tako je bilo in tako bode tudi vprihodnje; toda, kdor sodi človeška dela, mora tudi meriti s človeško mero in s to mero v roki bo poklican in nepristransk sodnik spoznal, da družba kmetijska ni rok križem držala, da ni bila slepa za potrebe, ne gluha za želje kmetovalcev, temveč da je storila prav mnogo kmetijstvu našemu, ne samo udom družbe, na korist.